

TEABE TELEKRAAT

Nr. 60

19. detsember 1997

**Valdo Pandi nimelise
preemia laureaat
TOOMAS UBA**

Olen tagantjärele päris palju mõelnud, et tegelikult oli see minule, noorele nagale, väga suur elukool, kui osalesin aastatel 1967 - 1970 koos Valdo Pandi ja Hardi Tiidusega ühisviktoriinis "Naapurivisa". Valdo Pant oli selles seltskonnas juhtfiguur kõigi nende mallide kohaselt, mida noor mees endale külge võtta võis.

Otsene tööalane kokkupuude Valdo Pandiga oli mul ühel veebruarihommikul 1964, mil tollane Eesti Raadio direktor Aado Slutsk käsutas meid raadiomajja. Sõna "televisioon" me surmanuhtluse ähvardusel kasutada ei tohtinud, aga - termin on mul praegugi meeles - rahvusvahelise kaugnägemismonitorsüsteemi vahendusel tegime Valdo Pandiga väikeselt-väikeselt teleriekraanilt raadiosse otsereportaazi Ants Antsoni kullasõidust 1500 m kiirusutamises Innsbrucki taliolümpiamängudel. Reportaazi lõpuks oli peaaegu terve Raadiomaja kogunenud neljandasse stuudiosse kolmandal korrusel, ja endise väliskommentaatori Albert Kääri tõrepõhjust tulev hääl ütles lõpuks, kui olime mikrofoniid just kinni pannud: "Noh, poisid, nüüd ma näen, et ka spordist on võimalik reportaazi teha!"

Ma arvan, et Valdo Pandi fenomen on kinni ühes väga lihtsas asjas. See tulenes tema väga sügavast sisemisest intelligentsist ja äärmiselt sügavatest teadmistest. Iga saade sündis Pandil ju pika ja põhjaliku tööga, faktidega päratust isiklikust kartoteegist. Nooremad kolleegid võiksid kunagi vadata V. Pandi käsikirju, kuidas need on läbi töötatud, mis moodi mõne fakti väljatoomisega on vaeva nähtud.

Valdo Pant oli ühtaegu suur sõnameister ja väga kõva režissöör. Viimane tuli ilmsiks just raadiotöös, kuna teles olid tol ajal tehnilised võimalused väga kohmakad, režiipoolt ei suudetud veel kuigivõrd välja mängida, aga see, kuidas Pant mängis oma raadiosaateid kokku - millised üleminekud, milliste võtetega, milline oli tema mõte ja kuidas saade arenes... Suurepärane režii oli tema saadete sama tugev külg kui meisterlik sõna.

Ma tänan kolleege valiku eest, aga ütlen ka, et osutatud au on mulle liiga suur.

Toomas Uba

Kui koidikud pole enam vaiksed

Alates 5. jaanuarist 1998 on televaatajal juba hommikul kell seitse põhjust teler sisse lülitada ja püsida tuttavalt ETV kanalil kella üheksani välja. Käivitub ETV kõige mahukam originaalprogramm - Hommikutelevisioon.

Kas Teile meeldivad hommikud, Reet Oja?

Meeldivad väga. Tõelise hommikukaifi sain aasta tagasi vastu kevadet, kui hakkasin raadios kella kuuest varahommikuid tegema. Tõusin, linn oli tühi, väga hea oli sõita, lisaks kõik see kaunis, mis varakevadises hommikus olemas on...

Hommikuprogramm on väga levinud ja populaarne programmiosa kõigis tänapäevastes televisioonides kogu maailmas - ja miks ta ei peaks olema ka meil? Statistika järgi tõuseb 85 protsenti Eesti elanikest enne poolt kaheksat.

Muidugi on hommikuprogrammide ülesehitus kõikjal üldiselt sarnane - ja ega meiega jalgratast leiutama hakka. Erilist fantaasiat mängu panna pole vist ka mõtet, sest eks kellaag dikteerib omad reeglid. Mida inimene hommikul teeb, mille vastu ta huvi tunneb? Ta tahab teada, mis on öö jooksul juhtunud meil ja mujal, missugune tuleb ilm, millised on ees ootava päeva põhisündmused majanduses, poliitikas, kultuuris jne. Ja seda kõike küllalt kerges soustis, vahele multikaid, muusikat. Tahaksin, et meie programm vaatamata sellele akadeemilisele poolele, mis koosneb küllalt tõsistest ja konservatiivsetest asjadest nagu uudised ju

on, oleks ikkagi hommikuselt positiivne, ergas, ilma liigse tõsiduseta.

Kui suur on tegijate tiim?

Küllalt väike, ja ega me teda väga suureks ajada tahagi. Suures osas käivitub programm tänu Tiit Kimmelile, kes on selle eelarvelise ja rahalise poole organisator; Renita Timak on sisuline toimetaja, kes jääb erinevatele saatejuhtidele toeks ja toetajaks ja kellega koos me koordineerime sisulist tööd. Saatejuhid on kõik juba profid: Marko Reikop, Andres Raid, Katrin Viirpalu, mina ise; Mati Talvik on lubanud kaasa lüüa ja veel üsna mitu tegijat on nõus sellise variandiga, et teevad vahel mõne hommiku.

Meie programm saab olema mahukas, kõige mahukam originaalprogramm ETV-s, ja kindlasti ei saa ta kerge olema. Tahan juba ette tänada kõiki ETV töötajaid, kes on tulnud meie mõttega positiivselt kaasa. Vahest seetõttu, et keegi lihtsalt veel ei tea, kui hirmus asi neid tegelikult ees ootab, me keegi pole seda ju varem katsetanud. Eks sisemine tagasilöök võib tulla, ma olen selleks valmis. Aga teisalt näitab kolleegide positiivne suhtumine ka inimeste soodsat valmisolekut ETV-s midagi muuta, proovida, ehk õnnestub.

Ma tahan tõesti kõiki väga tänada!

Valdo Pandi preemiast ja muustki

Idee Valdo Pandi nimelisest preemiast idanes klubis "Mõtteliigutaja" ja televisiooni ajaloomisjonis tükka aega. Telefilm asutas oma "Kadaka Jassi", Ajakirjanike Liit Jaan Anvelt ja Evald Tammelaane nimelised preemiad (Nende laureaate on ka Telemajas), Valdo Pant sinna kõrvale enam ei mahtunud. Lõpuks otsustati luua televisiooni oma preemia, mille väljaandmise üle otsustamiseks pole vaja kelleltki luba ega kooskõlastust küsida.

Esimest korda anti Valdo Pandi nimeline telepublitsistikapreemia välja 1980. aastal septembrikuus ja see oli seotud Eesti Televisiooni sünnipäevaga (olümpiamängude tõttu tähistas ETV tookord oma tähtpäeva septembris). Esimese preemia laureaadi au kuulus Rein Karemäele, auhinna kavandi autor oli Telelehe kunstnik K. Tuganov.

1985. aasta juulis anti Valdo Pandi nimeline preemia Mati Talvikule.

Eesti Televisiooni oma preemia millegipärast kõigile just eriti hästi ei istunud ning 1988. aasta jaanuaris kinnitas Komitee kolleegium Valdo Pandi nimelise preemia uuendatud statuudi, sooviga anda sellele suuremat kaalu. Preemia väljaandmise otsustajaks sai nüüd Komitee kolleegium ning preemia väljaandmine seoti V. Pandi sünniaastapäevaga, mitte enam televisiooni sünnipäevaga nagu telemajas esialgselt otsustatud oli.

Uue statuudi alusel sai preemia Lembit Lauri, kes oli tunnustatud mees nii raadio- kui telemajas.

12. jaanuaril 1990 likvideerus Komitee ning moodustus Eesti Ringhääling, mille likvideerimise järel 1. oktoobril 1990 Eesti Televisioon ja Eesti Raadio iseseisvusid.

1991. aastal jäeti Valdo Pandi nimeline preemia välja andmata.

Siinkohal veel Valdo Pandiga seotust.

Et Valdo Pant ikka meie meeltes püsiks, otsustati paluda Tartu Kunstimuseumis asuv O. Männi valmistatud büst tuua ETV-sse. Esimese stuudio ees ta seisiski kuni viimase remondini, kust viidi majandustalituse lattu.

Kui kunstimuseum tahtis möödunud kevadel kuju näitusel eksponeerida, hakati seda otsima. Majandustalituse juhid kinnitasid, et kuju viidi ära pikkade juustega kena daami poolt.

Nagu on selgunud, oli kuju ruumis, mille võti oli kolmel isikul. Millal ja kuhu kuju viidi, ei mäleta keegi. Üks härrasmees soovitas seda üldse mitte otsida, sest mida ei ole, seda ei saa ka leida. Aga vanasõna väidab: kus tegijaid, seal nägijaid. Valdo Pant oli ise aus ja sirgjooneline mees, kelle ümber tolmu küll keerutada ei maksaks. Tõde kaunistaks ka Telemaja tervikuna.

Voldemar Lindström

ETV originaalsaadete eetripikkus peab olema kaks minutit lühem kui saate pikkus

Eelöeldu kehtib saadete kohta, mis on pikemad kui 15 minutit. Näiteks: saate pikkus 20 minutit - eetripikkus 18 minutit; saate pikkus 25 minutit - eetripikkus 23 minutit; saate pikkus 30 minutit - eetripikkus 28 minutit; saate pikkus 90 minutit - eetripikkus 88 minutit.

Saatesektoril on kohustus saated ümber monteerida ja lühendada, kui need pole õige pikkusega.

Pärast reedest programmikoosolekut kell 13.00 saadete pikkust enam muuta ei saa.

Riho Raie

Teadmiseks statistilise informatsiooni vajajaile!

Teid ootab Statistikaamet

Tallinn, Endla tn. 15

Teid teenindavad

RAAMATUKOGU

I korrus, tel. 62 59 249

E, T, K, N 9.00 - 16.00

R 9.00 - 15.45

üle 7000 kodu- ja välismaise väljaande

tutvumiseks kohapeal

statistikatrükiste müük

paljundusvõimalus

TEABE JA LEVI SEKTOR

faks 45 39 23

tel. 45 16 68

E, T, K, N 8.00 - 17.00

R 8.00 - 15.45

statistiline informatsioon

Statistikaameti trükiste ettetellimine

INFOTELEFON 45 16 68

E, T, K, N 8.00 - 17.00

R 8.00 - 15.45

statistiline informatsioon

ETV raamatukogus on olemas "Eesti statistika" kuuväljaanded ja aastaraamatud 1992. aastast. On ka väiksemaid kogumikke ("Teadus 1996", "Keskkond arvudes 1996", "Põllumajandus arvudes: 1994-1996" jt.)

Äsja saabusid meile infolehed Eesti Konjunkturiinstituudi väljaannete kohta. Kui mõnel toimetusel on huvi neid perioodiliselt ilmuvaid väljaandeid endale tellida või soovi kasutada neid meie raamatukogus, siis tulge tutvuma ja esitage oma soovid.

Viire Kivimäe

NB KEELENÕU

Parasiitidest priiks!

- *Eile ma diskole ei saanudki, on ju!* Millegipärast kasutame sageli ja ohtralt sõnu ja väljendeid nagu **on ju, eks ju, tähendab, sellepärast et, noh jms.** Nendega alustatakse lauset ja neid lükitakse lause keskele. Jätame need sõnad ära - ja jutt muutub märksa loogilisemaks!

Mitte kuskil, vaid umbes

- *Mees oli kuskil 170 cm pikk. Tõusin kuskil seitsme paiku.* **Kuskil** kasutatakse seal, kus tegelikult peaks ütlema **umbes**.
- *Mul kulus ostude peale pea tuhat krooni.*

Pea tähendab **varsti**, mitte **peaaegu**, nagu eelmise lause mõte tegelikult eeldab.

- *Reeglina on meile ostetud bussid viis kuni kümme aastat vanad.*

Sõna **reeglina** on läinud meil kasutusele nagu kulutuli, seda kasutatakse palju ja sageli valesti. Toodud lause puhul oleks tulnud öelda **tavaliselt, enamasti**.

Mai Järvekülg

Õnnitleme

19. detsember - Ants Tammik, Anne Kaart
 21. detsember - Reet Anepaju, Erik Boltowski
 22. detsember - Tarvo Tammiste
 23. detsember - Krista Juhvelt, Gunnar Haljak
 24. detsember - Inna Lepp, Olev Sang
 25. detsember - Einar Hiimäe, Ago Gaškov
 26. detsember - Rainer Kask
 27. detsember - Toomas Vimb
 28. detsember - Lea Lember, Mare Viljarand
 29. detsember - Mariina Mälk, Juri Gontšarov,
 Marek Krisak
 30. detsember - Rudolf Baumer,
 Helvi Sarapuu
 31. detsember - Jelena Zaitseva, Ivar Aasav

31. detsembril pidu ei tule

Kuna aastalõpupeost huvitatuid kogunes oodatust tunduvalt vähem, otsustas ETV juhatus 31. detsembril kulutusi mitte teha, vaid valmistuda lõbusaks vastlapeoks, millest võtaksid osa ka konkurendid Kanal 2, TV3 ja TV1.

Need, kel piletid juba lunastatud, saavad oma raha tagasi Elvi Õisilt (tuba 611, tel. 4164).

Etikett

Milleks kohustab kutsele märgitud
 R.S.V.P.

R.S.V.P. on lühend prantsuskeelsest lausest *Repondez S'il vous plait* - vastake, palun -, mis kirjutatakse tavapäraselt kutsele. See kohustab külalist kutsujale teatama oma otsusest üritusel osaleda või mitte osaleda. Juhul, kui on lisatud märg "äraütlemisel", palutakse külalisel teatada ainult oma eitavast vastusest.

Tiina Tšatšua
 firma Frens teenindusdirektor

NB! Kaasaegsete sidevahendite arengu tõttu on kadunud vajadus teleksiteenuste järele. Alates 1. jaanuarist 1998 pole enam kasutusel teleksid numbritega 17 38 69 ETV EE ja 17 33 21 ETV EE. Palun teavitage sellest oma koostööpartnereid, kellega olete kasutanud teleksisidet. Kui tekivad probleemid, proovime lahendust otsida.

Karin Kaup

Rubriik TEGIJA KÜSIB ???

Mis saab nendest töötajatest, kes ei ole Ühispanga kliendid? Kas nemad peavad panka vahetama?

ETV pearaamatupidaja Tiia Kannel: "Ei pea, kui ei taha. Pangaarveid võib inimesel olla mitu, kas või igas pangas, need pole loetud. Kui inimene on seni olnud näiteks Hoiupanga klient, ei pea ta panka vahetama.. Samas võib ta avada arve ka Ühispangas."

EÜP asepresidendi nõunik Heiti Hendrikson: "Arve avamine on tasuta, kaart samuti. Tasuta on ka sularaha väljavõtt pangast või pangaautomaadist juhul, kui te ei võta raha rohkem kui 10 000 krooni päevas. Üle 10 000 kroonise väljavõtu puhul on teenustasu 0,2% summast.

Kui inimesel on mõne muu panga ees võlakohustusi, ei ole see takistus Ühispanga kliendiks saamiseks. Ühispank võib teie võla refinantseerida. Teine võimalus on teha püsimaksekorraldus ning Ühispank kannab iga kuu teie arvelt vastava summa teise panka üle. Palgakonto olemasolu Ühispangas annab soodustusi ja eeliseid erinevate laenude saamiseks ÜP-st, näiteks reisilaen, tarbimislaen, eluasemelaen jne."

• Jõululaupäeval varem õhtule

Vastavalt töö- ja puhkeaja seadusele 15. detsembrist 1993 ("Riigi Teataja" nr. 2, 7. jaanuar 1994, paragrahv 32 lg. 2) lühendatakse uusaasta ja esimese jõulupüha eelse tööpäeva pikkust kolme tunni võrra. Kuigi seadus on vastu võetud kolm aastat tagasi, pole uusaasta ja esimese jõulupüha eelse tööpäeva pikkuses muutusi tehtud. "Tööandjad peaksid sellega arvestama ja töötajad seda teadma," ütles Tööinspektsiooni peadirektori asetäitja Juhan Salum.

Postimees, 16. dets.1997

Kuju kadunud

Eelmises Teabetelekraadis ilmunud foto pidi tegelikult illustreerima küsimust, kas keegi teab midagi Valdo Pandi tinaskulptuurist (46x37x39), mille ETV laenutas Tartu Kunsti-muuseumist 1988. aastal? Skulptuuri tõi Tallinna tollane Tartu stuudio direktor Lembit Heinmaa. Kes teab, andku teada!

TEABETELEKRAAT
 on ETV sekretariaadi väljaanne
 Vahendanud Lea Arme
 tuba 611, tel. 4167
 Kaastööd oodatud!